

Inbreng LTO Nederland t.b.v. Rondetafelgesprek Brexit, 1-2-2017

Exportwaarde Nederlandse land- en tuinbouw

De Nederlandse land- en tuinbouw heeft groot belang bij een sterke, goed functionerende Europese Unie. Recent werden de nieuwe exportcijfers van de agrofoodsector bekend: in 2016 exporteerde Nederland voor 85 miljard euro aan agrofood producten. Wij zijn daarmee de grootste voedselexporteur in Europa en één na grootste in de wereld. Dit kan alleen dankzij de voordelen die de open grenzen van de EU met zich mee brengen en het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) binnen de EU. Het grootste deel van onze producten blijft binnen Europa. Zo'n 9% van onze export gaat naar het Verenigd Koninkrijk. Het betreft vooral bereide levensmiddelen, levende dieren, vlees, groenten, fruit en sierteelt.

Handelsbeleid

De Brexit zal hoe dan ook invloed hebben op de Nederlandse land- en tuinbouw. Hoe groot deze effecten zullen zijn, is nog onduidelijk. Dit zal sterk afhangen van hoe lang het proces gaat duren en waar het zal eindigen. Wij voorzien in ieder geval economische consequenties. Zo heeft het dalen van de koers van de Pound Sterling er nu al toe geleid dat agrarische producten uit Nederland in Verenigd Koninkrijk zo'n 20% duurder zijn.

Indien het Verenigd Koninkrijk aankoerst op een harde Brexit, zoals premier May recent heeft aangegeven, zullen we een belangrijke exportmarkt voor onze producten verliezen. Het verlaten van de interne markt in combinatie met afspraken over import en export, zoals de Britten zelf graag zouden willen, zou deze pijn verlichten. Tegelijkertijd zou dit het EU-lidmaatschap van lidstaten kunnen ondermijnen. Voorkomen moet worden dat het voor lidstaten aantrekkelijk wordt de EU te verlaten en daar alleen handelsafspraken tegenover te plaatsen.

Het is van groot belang dat er bij een Brexit rekening wordt gehouden met de handelsbelangen van de agrarische sector. Het handelsbeleid met het Verenigd Koninkrijk moet er op gericht zijn dat er geen extra (fyto) sanitaire barrières worden opgeworpen die leiden tot hogere kosten voor Nederlandse ondernemers om te exporteren naar het Verenigd Koninkrijk.

Politieke verhoudingen

Maar ook politiek zullen er grote gevolgen zijn. Door het verdwijnen van het Verenigd Koninkrijk uit de EU, verliest Nederland als lidstaat een belangrijke neoliberale partner, o.a. waar het aankomt op landbouwbeleid. LTO Nederland is een groot voorstander van een liberaler landbouwbeleid dat zich richt op het versterken van ondernemerschap in plaats van het subsidiëren van sectoren die niet concurrerend zijn. Het Verenigd Koninkrijk was daarin een belangrijke partner. Door de Brexit zal de stemverhouding in de Europese (landbouw)Raad zodanig veranderen dat er hoogstwaarschijnlijk geen meerderheden gevonden kunnen worden voor deze benadering. De politieke balans zal dan vaker doorslaan naar Zuid- en Oost-Europa. Dat is een groot nadeel voor de Nederlandse agrarische sector.

GLB-budget

Tot slot voorzien wij ook financieel grote veranderingen. Het Verenigd Koninkrijk is, evenals Nederland, een nettobetaler aan de EU. Met het wegvallen van de bijdrage van het Verenigd Koninkrijk ontstaat er een gat in de EU-begroting. Dit heeft onevenredig grote gevolgen voor de agrarische sector, aangezien 40% van het EU-budget naar het GLB gaat. Omdat het niet aannemelijk is dat het tekort dat gaat ontstaan opgevuld zal worden, pleit LTO Nederland ervoor financiële middelen te verschuiven naar instrumenten gericht op investeringen in de agrarische sector, in plaats van de huidige directe betalingen.